

Stockholm 2011-09-20

Debatt om mänskliga kvarlevor på museum

Den 27 september debatteras människosamlade och mänskliga kvarlevor på Historiska museet i Stockholm. Många av de tiotusentals insamlade människodelarna på svenska museer kommer från arkeologiska utgrävningar – bara Historiska museet i Stockholm har fler än tjugo tusen utgrävda individer. Men det finns också lämningar som samlats i mer tvivelaktiga sammanhang.

Välkommen till debatt på Historiska museet den 27 september kl. 15-17, boka din plats [via denna länk](#)

Varifrån kommer de tusentals lämningarna av döda människor i svenska museer? Vilken är deras historia av insamling och användning? Vem bestämmer över dem och vad kan man göra med dem? Ska de arkiveras, ställas ut, forskas på eller återbegravas?

”Het historia” är en ny debattserie i heta historiska ämnen på Historiska museet. I panelen bioetikern Malin Masterton, arkeologen Åsa M Larsson, journalisten Niklas Orrenius, generaldirektören Katri Linna och museichefen Anders Björklund. Moderator: Fredrik Svanberg, forskningschef på Historiska museet.

De gamla anatomiska universitetssamlingarna innehåller människolämningar som samlats vid etnografiska och arkeologiska expeditioner i andra länder och bland samerna samt vid preparering i samband med medicinsk forskning. Vid dissektioner sparades delar av kroppar som samlingsobjekt. Samlingarna från Lund, Uppsala och Karolinska institutet i Stockholm finns nu i museimagasin på historiska museer i Lund och Stockholm samt på museum Gustavianum i Uppsala sedan de tappat sin relevans för anatomin.

Samlingen i Uppsala, den största av de svenska, innehöll enligt sina bevarade kataloger som mest knappt sju tusen objekt. Alla dessa var inte mänskliga kvarlevor, där fanns också gipsavgjutningar, modeller och diverse djur, men man kan räkna med att det fanns delar av mellan tre och fyra tusen människor. Samlingen tillkom i huvudsak mellan 1850 och 1920 och de flesta individerna kom från arkeologin. Men ny forskning visar att de som dissekerades i Uppsala till största delen kom från fattighusen Norra och Södra arbetsinrättningen i Stockholm. Mellan 1892 och 1920 dissekerades minst 1 131 människor härifrån. Till detta kommer 29 fångar från Långholmsfängelset och 89 självmördare. Från en hel del av dessa människor sparades delar till samlingen.

På Karolinska institutet och på Anatomiska institutionen i Uppsala fanns stora museer där samlingarna ställdes ut. Det har hävdats att dessa liksom människosamlandet i stort var en avskild värld bakom lykta dörrar men i turistguiden ”Stockholm och dess omgivning” från 1897 inbjuds man till både Karolinska institutets och Uppsalaanatomens museum. I museerna kunde man se rastyper, konserverade delar av fattiga människor och förstås lära sig en del om anatomi.

Mer information <http://hethistoria.wordpress.com/>

Ulrika Mannberg Günther, pressansvarig, telefon 08-519 557 31, mobil 070-601 45 07

ulrika.m.gunther@historiska.se

Fredrik Svanberg, forskningschef fredrik.svanberg@historiska.se